

2026
M8

SINDIKALISTA FEMINISTAK, negazionismoaren eta gorrotoaren aurrean

UGT Euskadik, **Martxoaren 8aren aurrean, Emakumeen Nazioarteko Egunean**, sindikalista feminista garen aldetik gure ahotsa eta indarra Estatu osoan eta mundu osoan agertzen diren emakumeenekin bat egiten duen egunean, haien eskubideak eta berdintasun eraginkorra aldarrikatuz eta borrokatuz, **ADIERAZTEN DUGU** konpromiso irmoa eta ukaezina hartzen dugula **emakumeen eta gizonen arteko benetako berdintasun eraginkorra azkartzeko, zaintzaren erantzukidetasuna bultzatzeko eta lan-harreman matxistak errotik kentzeko, bereziki, bizitzako esparru guztietan, indarkeriazko harremanei dagokienez**. Printzipio feminista horiek lantokietako gure jarduna eta gure interlokuzio soziala elikatzen dute, gauden tokian gaudela, egunez egun, **klaseko sindikalismo feminista eta konfederalaren konpromiso hautsezin gisa**.

Martxoaren 8a emakumeen eskubideen eta berdintasun eraginkorrerako **eskubidearen aldeko mundu mailako aldarrikapen jardunaldia da**. Feminismoaren, erakunde eta aktibista feministen eta berdintasun erakunde eta politiken aldeko aldarrikapena ere bada. Horregatik, sindikalismo feministaren indar geldiezin jartzen dugu, Estatu osoan eta nazioarte mailan, Europako eta munduko konfederazio sindikalekin batera, **muturreko ideologiak hedatzea eragotziko duen suebaki gisa**, antifeminismoaren eta antisindikalisismoaren aldarri egiten duena, emakumeei eragiten

dien egiturazko desberdintasunaren, soldata-arrakalaren, genero-indarkerien, klima-larrialdiaren edo 2030 Agendaren gainean negazionismoa hedatzen duena. **Ezin izango dute gehiago aurrera egin demokraziaren, berdintasunaren eta emakumeen eskubideen alde, ugalketa-eskubideak barne, zutik jarritako sindikalismo feministarekin topo egiten badute**.

Gizakiari dagokion ezer ez zaigu arrotz, ez maila lokaletan ez globalean, eta bizi garen planetaren jasangarritasunari eragiten dion ezer ere ez.

Bereziki lan harremanekin zerikusia duena inplikatzin digu, non eragile ordezkaezinak garen.

Emakumeen lan eta gizarte-egoerak aurrera egin du azken urteetan, eta txalotzen dugu, neurri handi batean, Elkarriaketa Sozialean eta lantokietan egindako lan sindikalari esker izan delako; hala ere, oraindik ere genero-arrakala etengabeak ditu.

Gaur egun inoiz baino emakume gehiagok dute enplegua (10,46 milioi emakume ari dira lanean, biztanleria okupatuaren %46,6 -EPA 2025-), **eta inoiz baino emakume gehiago daude Gizarte Segurantzari afiliatuta** (10.211.265 emakume, batez beste, 2026ko urtarrilean). Aurrerapen hori 2021eko Lan Erreformatan ondoren egin da, eta emakumeen enpleguak %16,3 egin du gora lanerreformatan aurreko urtetik. Baina oraindik ere generoen arteko arrakalak jarraitzen dute jardueran (ia 10 puntukoa, ia 1,4 milioi emakume aktibo gutxiago daude gizon aktiboak baino) eta enpleguan (baita 10 puntukoa ere; 1,5 milioi emakume gutxiago daude lanean ari direnak baino), oraindik ere langabezia feminizatuta dago (langabetu gisa erregistratutako 10 pertsonatik 6 emakumeak dira), baita denbora partziala ere (lanaldi partzialeko 10 enplegutik 7 emakumeek betetzen dituzte). Oraindik ere **segregazio okupazionala eta sektoriala antzematen da** (10 emakumetik 9k zerbitzuetan lan egiten dute). Eta arrakala horiek areagotu egiten dira langile migratzaileez ari garenean.

Gainera, egiturazko desberdintasun batek zeharkako diskriminazio-iturri gisa jotzen du: **erantzukidetasunik ezak eta zainketa-sare publiko artikulatu eta integral batek** 2,8 milioi emakume "ez-aktibok" jarduera eskuratzea eragozten du, 600 mila langile baino gehiago nahigabeko lanaldi partzialera kondenatzen ditu, eta zainketengatiko eszedentzia emakumeek hartzea bultzatzen du (%83 emakumeak 2025ean).

Hori guztia **soldata arrakalan** azaleratzen da gero. Emakumeek, urteko batez besteko irabazi gisa, 5

mila euro inguru jasotzeari utzi zioten (-4.781 euro, Soldata Egituraren Inkesta 2023), urteko soldataren bostenaren baliokidea. Jarduera ekonomiko guztietan eta lanbide guztietan emakumeek gizonek baino gutxiago irabazi zuten.

Bereziki kezkatzen gaitu emakumeen **aurkako indarkeriak** irauteak, batez ere, lanari lotuta gertatzen diren **sexu-jazarpen eta sexuagatiko jazarpen kasuek**. Indarkeria horiek saihesteko eta biktimak diren emakumeak modu integralean babesteko araudian, politiketan eta baliabide publikoetan egindako ahalginak aitortzen ditugu. Baina bistan da, ezinbestekoak izan arren, ez direla nahikoak eta hobetzeko tartea badagoela.

Ezin izango dugu inoiz konformatu, batez beste, 6 edo 7 egunean behin emakume bat bere bikotekideak edo bikotekide ohiak hiltzearekin (48 2025ean), edo gure inguruko ehunka emakumek egunero indarkeria horiek jasatearekin, bikotekidearen edo bikotekide ohiaren indarkerian 544 salaketa eta 502 biktimak egunero izateak erakusten duen bezala (BJKN 2024 txostena). Badakigu, halaber, 14 bortxaketa egiten direla 24 orduan behin (2 orduko) (Barne Ministerioaren 2025eko datuen txostena), eta sexu-indarkeriako kasuen %10 baino ez dela salatzen, eta ez dela %15era iristen genero-indarkerian.

Laneko sexu-jazarpenari dagokionez, Genero-indarkeriari buruzko 2022ko Europako Inkestaren arabera, Espainian bizi diren 16 eta 74 urte bitarteko emakumeen %28,4k (hau da, 4,5 milioi langilek) pairatu du laneko sexu-jazarpenera bizitzako unerik batean. Eta %5 inguru (%4,6) azken 12 hilabeteetan. Hau da, urtean 700 mila emakumetik gora (723.958). Emakumearen aurkako indarkeriari buruzko 2024 makroinkesta berrienak (2025eko abenduan aurkeztu zen) zenbatespen kezkarriagoak dakartza: besteren kontura lan egiten duten emakumeen %43,7k pairatuko zuketen bizitzan zehar, %22,4k azken 4 urteetan.

UGT Euskadin LEHENTASUNAK ditugu gure lana erreklamatzeko eta bideratzeko:

♀ **LGS soldaten batez bestekoaren %60ra igo-tzea** (Europako Gutun Soziala betez), emakume langileen soldatetan eragin handiena duen genero-arrakala murrizteko. Elkarriketa sozialean adostutako **%3,1eko igoera aplikatzea** eskatzen dugu. Horrekin batera, **datozen 3 urteetarako soldata kolektiboen urteko batez besteko %4ko igoera** (VI. AENCerako sindikatuen proposamena).

♀ **Politika publiko guztiek genero-ikuspegia** izatea eskatzen dugu, lan-politikak barne; klima-larrialdiari aurre egiten diotenak, trantsizio digitalei, energetikoei eta demografikoei aurre egiten dietenak; hezkuntza-politikak; gizarteratze-politikak, eta abar, **emakumeentzako berariazko ardatz eta ekintza positiboekin**, atzean gera ez daitezten eta genero-arrakalak are gehiago handitu daitezten.

♀ Era berean, **genero-ikuspegia duten enplegu-politika aktiboak indartzea**, trantsizio digitaletik, ekologikotik eta demografikotik sortzen ari diren produkzio-sektoreetako emakume langabeen kualifikazioa bermatzeko, arreta berezia jarritz ahultasun gero eta handiagoak dituzten emakumeetan (iraupen luzeko langabetuak, lehen enplegua lortzeko aukerarik ez duten langabeak, birkualifikazioa behar duten mu langabeak, guraso bakarreko familietakoak, migrazioaileak, landa-inguruneak, etab.), berme kuantitatiboekin emaitzetan.

♀ **Berdintasun planak legediak agintzen duen moduan betetzea** eskatzen dugu, Batzordearekin negoziatu eta adostuta langileen Legezko Aurkezpena, negozia-

zio kolektiboan lehentasunezko alderdi gisa bultzatuz eta helburu hori betetzeko behar diren baliabide publikoak emanez. Lan-ikuskaritzak gehiago zainduko beharko lituzke ez-betetzeak.

♀ Elkarriketa soziala aktibatzeke eskatzen dugu, egiteke dauden zuzentarauen transposizioa egiteko, besteak beste, **soldata-gardentasunari eta emakumeen aurkako indarkeriari buruzkoak**, bai eta LANEren 189. eta 190. Hitzarmenak bete-betean aplikatzeko falta diren legegintza-dokuntzak negoziatzeko eta adosteko ere.

♀ **Lanaldia murriztea, soldata murrizketarik gabe, gehienez ere 37,5 ordu astean**, legeriaren bidez, elkarriketa sozialaren bidez edo negoziazio kolektiboaren bidez.

♀ **Zaintzan oinarritutako politika integral bat** eskatzen dugu, zainketarako eskubide subjektiboa aitortzen duen Zaintzaren Lege Orokor bat barne hartuko duena, profesionalizazioan eta diziplina **anitzeko taldeetan oinarritutako** zaintzen sare publiko bat, eta erantzukidetasun sozial eta enpresa politika eraginkorrekin eta gizonen berdintasunezko inplikazioarekin osatuko dena. Guk enpresen eta sektoreen errealitatera egokitutako kontziliazio erantzukidete eskubideak hobetzeko neurriak eramango ditugu negoziazio kolektibora. Zaintza-sektoreetako lanei duintasuna eta balio soziala eta ekonomikoa ematea. Zaintzaileak ongizate-estatuaren zutabe bihurtzea.

♀ **Indarkeria matxistaren forma eta adierazpen guztiak desagerraraztea, prostituzio-sistemarena barne. Bereziki indarkeria**

matxista lantokietan, **ZERO TOLERANTZIA politika batekin**. Gogoan izan enpresa guztiek, edozein tamainatakoak direla ere, **sexu-jazarpenaren eta sexuagatiko jazarpenaren protokoloa** eduki behar dutela, baita herri-administrazioek ere. Gainera, Sexu Askatasunaren Berme Integralari buruzko irailaren 6ko 10/2022 Lege Organikoaren ondoriozko eskubide berriekin **dauden protokoloak eguneratzea**, eta mekanismoak aktibatzea sexu-indarkeriaren biktimek (bereziki, sexu-jazarpenaren eta sexuagatiko jazarpenaren biktimek) **dagokien titulu gaitzailea izan dezaten**, eta, hala, beren eskubide ekonomiko, laboral eta sozialak gauzatu ahal izan ditzaten.

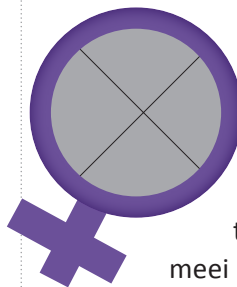
♀ Gizarte-elkarritzetaren araudiari eta akordioari jarraiki, **Berdintasuneko delegatuaren figura onartzea** eskatzen dugu, ezinbesteko zutabea baita berdintasun-politikak enpresen eguneroko jardunean eraginkortasunez aplikatzen direla bermatzeko.

♀ Derrigorrezko irakaskuntzaren maila guztietan **hezkidetzaren ikuspegia** bermeekin indartzea, berdintasuneko kulturaranzko aldaketa bizkortzeko, indarkeria matxistarik gabekoa, erantzukidetasunean, ekitatean, autonomian eta askatasunean heziko duena.

♀ Indar parlamentario demokratikoei bermea eskatzen diegu emakumeen eskubideetan eta berdintasunean aurrerapausoetan atzera egin ez dadin. Berdintasuneko eta indarkeria matxistak prebenitzeko eta horien aurka borrokatzeko eskubide, politika, baliabide eta erakundeak ez deuseztatzeko konpromiso zehatzak.

♀ Aldarrikatzen dugu **abortatzeko eskubide eraginkorra bermatu dadila** inolako derrigortzerik gabe, lurralde osoan, osasun publikoaren bitartez, indarkeria obstetrikorekin amaitu dadila

eta emakumeen ugalketa- eta sexu-eskubide guztiak bermatu daitezela, politika publikoen lehentasun gisa, bai eta abortatzeko eskubidearen **blindaje konstituzionala** ere, emakumeen oinarritzko eskubide gisa.

Martxoaren 8 honetan, indarkeria patriarkalen arrisku eta egoera imajinagarriei egunero aurre egiten dieten eta munduan gero eta emakume gehiagok, batez ere ugalketarako eskubideak, murriztuta ikusten dituzten munduko emakumei gure elkartasuna adierazi nahi diegu. Afganistango, Irango, Palestinako emakumeak, askotan ahaztuta eta foku mediatikoetatik kanpo dauden gerra eta gatazketan genozidioak eta indarkeriak jasaten dituztenak.

Gure afiliazioari, langileei eta herritarrei dei egiten diegu **martxoaren 8an emakumeen eskubideen alde eta berdintasun eraginkorrerako eskubidearen alde egingo diren ekitaldi eta manifestazioetan aktiboki parte har dezaten.**

Sindikalismo feministaren ahotsa goratzeko unea da, tokiko, estatuko, nazioarteko feminismoaren beste ahotsekin batera, denak elkartuta, eskutik helduta, aliantzak osatuz eta elkarri gure indarra eta ekarpenak aitor-tuz.

Indarrak batuz olatu ultra eta bere negazio-nismo eta atzerapausoak geldiarazten ditugu, berdintasunean, aurrerapen sozialean, planetaren jasangarritasunean, demokrazian eta emakumeen eskubideetan aurrera egi-ten jarraitzen dugun bitartean.